

SLAVNÉ DNY

PŘÍBĚHY, KTERÉ PSALY HISTORII

Den, kdy byl popraven Ludvík XVI.

SLAVNÝ DEN: 21. 1. 1793

**AKTIVITA
ZŠ**

ANOTACE:

Žáci jsou prostřednictvím aktivity seznámeni s příčinami, průběhem a důsledky Velké francouzské revoluce. Jsou jim představeny hlavní postavy revoluce. Diskutují o lidských a občanských právech. Aktivita slouží k upevnění pravidel diskuse a k rozvoji metody brainstormingu.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: dějepis, český jazyk a literatura (čtenářská gramotnost), výchova k občanství, výtvarná výchova, hudební výchova

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: výchova demokratického občana, osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

k učení, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní, k řešení problémů

CÍLE:

Žáci:

- popíší příčiny, průběh a výsledky Velké francouzské revoluce,
- definují lidská a občanská práva,
- zdokonalují se v metodě brainstormingu.

DĚLKA: 45 min.

POMŮCKY:

- **TEXT, PAPÍR, TUŽKA**
- **UKÁZKA HYMNY MARSELLAISA**
- **TEXT (Bod č. 3 – text s chybami o VFR)**
- **TEXT (Bod č. 4 – úryvky)**
- **TABULKA LIDSKÝCH PRÁV (Bod č. 6)**

POSTUP:

- a) Učitel zahájí aktivitu otázkou „*Jak se liší dnešní práva a rozdělení společnosti od situace v novověku v 17. a 18. století ve Francii?*“ Učitel rozdělí žáky na skupiny, kdy jejich úkolem je sepsání odpovědí na položenou otázku. Učitel hraje při této aktivitě roli rádce, snaží se návodnými otázkami dopomoci ke stanovení definic.

Poznámka:

Novověk: šlechta, duchovenstvo a tzv. třetí stav – neprivilegovaní poddaní – měšťané i venkov

Nerovnost před zákonem, nesvoboda, nerovná politická práva, absence práva vlastnictví,...

- b) Vyučující poté skupiny vyzve k namalování francouzské vlajky s tím, že zdůrazní, že pochází právě z konce 18. století. K malování jim pustí ukázkou francouzské hymny La Marseillaise.

<http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/statni-hymny/francouzsko-narodni-hymna-la-marseillaise-157744>

- c) Učitel rozdá žákům do dvojice připravený text. Žáci si jej přečtou a snaží se v něm během krátké doby najít chyby a události Velké francouzské revoluce dát do správných souvislostí.

Ve Francii 18. století žila většina obyvatel ve městech, venkov byl téměř liduprázdný. Tento stav byl důsledkem průmyslové revoluce, jež se Francie na konci 18. století stala kolébkou. Obyvatelstvo bylo rozděleno do tří skupin, všechny si byly před zákonem rovny. Daňové zatížení logicky nejvíce odnesla bohatá šlechta.

Dvůr sídlí v nádherném renesančním paláci Versailles nedaleko Paříže. Nákladný život krále Ludvíka XIV. a celého dvora přivede Francii až k bankrotu. Králova manželka Marie Antonietta, dcera Marie Terezie, si život u dvora velmi užívá, velmi ráda pořádá řadu banketů, plesů.

Král je nucen špatnou finanční situaci řešit a tak nechává svolat stavy, které mu měly odsouhlasit zavedení daní také na třetí stav, měšťany a sedláky. Stav se vzbouří proti rozhodnutí panovníka a 14. června 1789 dobytí vězení a symbol útoku Bastilu. Heslem revoluce bylo: „Rovnost a svoboda slova.“

Hlavními postavami revolucionářů jsou Voltaire, Danton a Robespierre. Brzy je vypracovaná ústava, která mluví o občanských právech. Král, i když ústavu podepsal, raději prchá z Francie. K moci se totiž dostali radikální jakobíni a jezuité. V roce 1792 byla vyhlášena republika, král hledá spojence v zahraničí, aby revolucionáře porazil. To se mu podaří, v roce 1793 revoluce svou porážkou končí. Král Ludvík XIV. i s Marií Antoinettou se vrací zpátky na trůn.

Poté učitel žákům promítne video <https://www.stream.cz/slavedny/10001362-den-kdy-byl-popraven-ludvik-xvi> či rozdá text z publikace „**Slavné dny 50+2 historických událostí**“. Na základě získaných informací žáci doopravují text o Velké francouzské revoluci.

- d) Učitel promítne či rozdá žákům krátké úryvky. Žáci mají z úryvku poznat osobnosti Velké francouzské revoluce.

a) *Donutili mne přísahat na tu jejich ústavu, jako by ani královská moc nebyla z rukou božích. Chtějí sami vládnout! A teď mne vlastně vězní!! Jaká hanba!! Však již naši věrní připravují záchranu a pak přijde odplata!*

b) *Neměli mne rádi, Pařížané. Posměšně zvali mne Rakušankou! A já chtěla milovat a bavit se. Paříž byla tak krásná, ne jako na dvoře mé upjaté matky! Tolik plesů a zábav! Galantní kavalíři.... Vše je pryč. Po Jeho smrti již nečekám slitování, snad aspoň dětem, pro lásku Boží, neublížím!*

Ukázky: KUNSTOVÁ, Eliška, MANDELOVÁ, Helena, PAŘÍZKOVÁ, Ilona. *Dějiny novověku, pracovní sešit k učebnici dějepisu – 2. část. Dialog. 2003.*

- e) Učitel navodí diskusi nad lidskými právy. Zmíní Deklaraci práv lidských a občanských z roku 1789 a taky Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948. Učitel vyzve žáky, aby pomocí metody brainstormingu do svých sešitů zapsali všechna lidská a občanská práva, které znají. Následnou diskusi shrnou informace o této oblasti.

SLAVNÉ DNY

PŘÍBĚHY, KTERÉ PSALY HISTORII

- f) V posledním cvičení bude úkolem žáků ve dvojici přiřadit uvedená práva a svobody ze Všeobecné deklarace lidských práv k příslušným skupinám lidských práv. Učitel práva napíše na tabuli / *právo na sociální zabezpečení, presumpce neviny, právo na život, právo rozvíjet vlastní kulturu, nedotknutelnost soukromí, právo na soudní ochranu, svoboda projevu, svobodná volba zaměstnání, svoboda shromažďování*/ a rozdá žákům tabulku lidských práv.

Práva na soudní a jinou ochranu	
Práva etnických a národnostních menšin	
Politická práva	
Hospodářská, sociální a kulturní práva	
Lidská práva	

REFLEXE:

Probíhá během aktivity několikrát formou diskuse. Především se zaměří na lidská a občanská práva.

ZPRACOVALA: Mgr. Jana Třetinová